

bonne
stienstra

Verheffen

Joukje Postma - van Roeden heeft haar moeder eigenlijk niet gekend. Ze was vier jaar toen mem overleed. Of ze daarom twaalf jaar lang - vanaf de geboorte - de ontwikkelingen van haar eerste kind Minke in een dagboekje bijhield, weet ze niet. Ze had iets met taal, zegt ze. Ze had ook veel met de emancipatie van de vrouw, maar dat zegt ze niet, dat blijkt.

Minke Postma heeft 'Mem's blauwe boekje' nu uitgegeven, zondag vindt de presentatie van het eerste exemplaar plaats in Nijeholtpade. Minke zegt dat het een eerbetoon is aan haar moeder, dat het een monumentje is voor een bijzondere vrouw. En dat ze door het boekje de zachte kant van haar moeder - die nogal uitgesproken, nogal rationeel overkomt - heeft leren kennen.

Joukje van Roeden was een bijzondere vrouw, een strijdbare vrouw en ze is het nog, hoewel ze al 92 jaar is en in de late herfst van haar leven. Ze is altijd van de verheffing geweest, van de verheffing van het gewone volk, van de arbeiders, van vrouwen. En ze is daarbij altijd pacifiste geweest.

Heit Wiebe probeerde in 1908 al aan de militaire dienst te ontkomen. Wiebe van Roeden was lytsboer zoals zijn dochter omschrijft,

'De froulju mei de smelle bekjes'

lytsboer in Oudehorne en nooit thuis. Bijna elke avond was hij op pad voor de landarbeidersbond. Domela Nieuwenhuis was zijn verlosser.

Maar de Van Roedens waren geen dwepers, het waren mensen die vrij en onafhankelijk wilden zijn in denken en doen, wars van onrecht. Toen de jonge Joukje van Roeden op een naaiatelier in Heerenveen gekort werd op haar loon, bond ze de strijd aan met haar werkgever en werd ontslagen.

Toen ze met Sieger Postma trouwde en kinderen kreeg - Minke, Geesje en Jochem - was ze hele dagen thuis. Dat kleine wereldje benauwde haar. Ze wilde niet bij de vrouwen horen die over de heg met elkaar stonden te roddelen en te oordelen over andermans gedrag. Ze mocht ze graag provoceren, „de froulju mei de smelle bekjes”, zoals ze ze plastisch omschrijft.

Ze steunde de PSP in de gemeente Weststellingwerf, hing affiches van de partij voor de ramen en wilde er één bevestigen op de auto van haar man. Die was veekoopman. Hij legde Joukje geen strobreed in de weg als het om haar politieke standpunten ging, maar het PSP-pamflet op zijn auto werkte natuurlijk als een rode lap op zijn klanten, meestal rechtse boeren.

Dus toen bond ze in, ook al omdat haar schoonvader zich er mee bemoeide. De onafhankelijke Joukje en haar dominante schoonvader botsten nogal eens. Hij kocht voor zijn kinderen en aanhang een auto en werd kwaad toen Joukje er rijlessen in nam. Toen zei Joukje: „Ik wol jo auto net iens mear.” En Sieger en zij kochten er een voor zichzelf.

Ze wilde onafhankelijk zijn, vrij. Dat wil ze nu nog. Een poosje geleden brak ze haar heup, ze werd geopereerd en naar een verpleeghuis gebracht. Ze zei dat ze er wel mee wilde ophouden, met haar leven van afhankelijkheid. Daarom, zegt dochter Minke, daarom deze uitgave van Mem's blauwe boekje, om mem op te beuren, om mem nog een keer te verheffen.

>bonne.stienstra@lc.nl